

VECKOBLADET

Fredag 22 maj

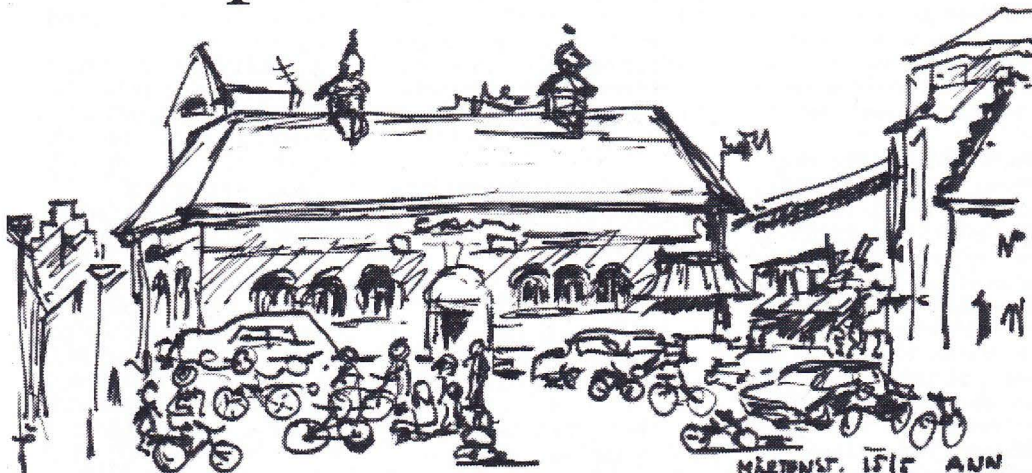
Utkommer fredagar

1998

24:e årg.

18

Stilla protest för bättre luft

Förra fredagen var Internationella Luftmiljödagen. Den firades traditionsenligt med en stillsam cyklistockupation på Mårtensstorget. Cyklisterna ställde tvåhjulningen på en p-ruta, betalade snabbt avgift i automaten och placerade kvittot på paket hållaren. De förvånades över hur billigt det var, 8 kr för en hel timme. Farbror polisen kom och förklarade att aktionen var olaglig, att rutorna bara var till för motorfordon. Men ett samtal till p-vaktskontoret gav bättre besked: det var lagligt! Så polisen lomade av, med svansen mellan benen.

Smålandsledamöter i Humanistkåren

Onsdagen den 13 maj avgjordes årets val till humanistkårens fullmäktige. När rösterna väl var räknade kunde det noteras att alla de fyra kandidaterna från Smålands nation hade blivit invalda. Dessa fyra kandidater är Jonas Ringqvist, Karl-Henrik Jonsson, Matz Gustafsson och Jens Jeppson.

När man läser igenom humanistkårens valet lägger man snabbt märke till att dessa fyra kandidaters beskrivningar av sig själva skiljer sig från de andras, de är nämligen identiska.

Varför har ni gjort så, frågar jag Jonas Ringqvist:

– Vi är emot personvalen som praktiserar på kårerna. Vi ville istället formulera en plattform, gemensam för oss alla fyra, som folk kunde rösta på.

Hur kommer ni nu att agera inom kåren när ni nu har kommit in?

– Vår målsättning är att politisera kårens arbete. Det är en viktig förutsättning för att kåren ska kännas som en angelägenhet för alla studenter. Det låga valdeltagandet (5,8 procent) visar ju på att kåren har varit tämligen profilös.

Som en rolig detalj kan även nämnas att smålandskandidaten Karl-Henrik Jonsson fick näst mest röster av alla. Den enda som fick mer var Kårens sittande ordförande Åsa Mårtensson.

Våga säga nej till porr!

I stadshallen onsdagen 13/5 hölls en debatt om pornografi, där America Vera-Savala (v) och en kristdemokrat debatterade mot chefredaktören för Cats (porrtidning), samt en porraktis. Debatten gjorde mig besviken och upprörd, främst därför att jag inte kände att någon förde fram den linje i porrbatten som jag kan relatera till. Den jag trodde att vänsterpartisten skulle föra och som jag hoppas att det feministiska vänsterpartiet står för.

I debatten profilerades vänsterpartiet med att dagens pornografi riktar sig till män, och därför är "tråkig", och "inte upphetsande" för kvinnor. Pornografin skulle göras "mer erotisk", med mer "skuggor och trams", vilket vi kvinnor tydligen ska bli mer tända av. Att jag inte blir upphetsad när en kvinna utsätts för knytnävsövergrepp, våldtäkt eller piskning är en grov underdrift, att säga att jag tycker det är tråkigt är bara idiotiskt. Pornografi är kvinnoförnedrande, ibland rent kvinnofientlig, och handlar mycket lite om sex – mest av allt om makt. De flesta av oss går väl med på att direkt förkasta extrema falanger inom porrindustrin, t.ex. barn- och nazistporr, övergrepp på gravida kvinnor etc., som något förbjudet som aldrig kan accepteras. Men när det kommer till mer "vänlig" porr blir många plötsligt mesiga i sina åsikter, och försöker dra något slags

skiljelinje mellan "acceptabel" och "oacceptabel" pornografi. Vad det fortfarande handlar om är en objektifiering av kvinnokroppen, och ett förtryck av kvinnors sexualiteten. Ett förtryck som är en del i den patriarkala strukturen, där det bidrar till och förstärker kvinnors underordnade ställning i samhället.

Idag är porrtidningar och porrfilm för många ungdomar (mest killar) en vägledning och introduktion till den egna sexualiteten, där samhället till stor del överlämnat ansvaret till porrbranschen. Sexundervisningen i skolan är oftast under all kritik, och min erfarenhet är att de flesta föräldrar inte heller är alltför entusiastiska över att prata "blommor och bin" med sina barn. Följden har blivit att killar läser porrblaskor medan tjejer läser Mitt livs novell, varav de får en otroligt snedvriden bild av både sitt eget och det motsatta könets sexualitet.

Jag kan inte uttala mig om hur porren kommer att se ut om tio år, vad jag kan säga är att den idag är en industri med ruttet innehåll. Om vänsterpartiet står för en feminism värd namnet måste vi ge ett klart nej till dagens pornografi, och våga ta den debatten. Är man tveksam kan man alltid avlägga ett studiebesök på en av landets kvinnojourer, och även påminna sig om att Sverige är ett land där en kvinna våldtas var 15:e minut.

Hanna Granér

Reservation

Översiktsplanen är ett politiskt misslyckande.

Ett av de viktigaste målen med översiktsplanprocessen var att planen skulle få en bred politisk förankring. Den avslutande behandlingen i kommunstyrelsen var avslöjande.

Det är endast socialdemokraterna som står bakom planen. I den avgörande voteringen vann deras förslag över moderaternas. Alla övriga partier avstod.

Vi i vänsterpartiet har försökt delta i processen på ett konstruktivt sätt. T.ex. har våra förslag om tätare mer stadsmässig bebyggelse fått allmän upplutning och finns numera inarbetat i texten. Än så länge är det bara markeringar i ord men vi återkommer med förslag på konkretiseringar.

Vi har också varit villiga till kompromisser för att Lund äntligen skulle få en översiktsplan som aktivt stöds av en majoritet i kommunfullmäktige. De krav jag framförde i kommunstyrelsen har vi framfört under hela processen utan att mötas av någon förståelse.

Ett vanligt motargument har varit att översiktsplanens preliminära karaktär. Det "handlar om att hålla möjligheter öppna". Det som finns i planen ska prövas ytterligare innan det blir byggt.

Det är ett farligt resonemang. Men jag kan ha en viss förståelse för det vad gäller utbyggnadsområdena. Kommunen råder ju faktiskt över dem. Vad gäller vägrservaten är resonemanget däremot livsfarligt. Där finns andra starka aktörer och erfarenheten har lärt oss att vägrservat också kommer att förverkligas.

Dessutom ska ju översiktsplanen vara framåtsyftande. Varför då reservera mark för trafiklösningar som redan nu är föräldrade?

Roland Andersson

Mer av staden Lund

På V:s medlemsmöte den 25/5 kl 19 på partilokalen kommer ett antal lokala programtexter inför valet att diskuteras och fastställas. VB saxar redan nu slutet ur en av texterna: förslaget till Stadsbyggnadsprogram. Många kloka texter har setts genom kåren men är inte detta den vackraste hitintills?

Vänsterpartiet tycker att Sven Tveskägg gjorde rätt som grundade Lund och vi vill fortsätta med Lund!

Det röda Lund?

– Jubileer innebär i regel fler anekdoter än insikter, skriver Per Lysander i nyutkomna "Det röda Lund" (red. Kim Salomon & Göran Blomqvist, Historiska media, Lund). Jo, visst är det så och inte är det mycket till avklarad tolkning och historiskrivning man hittar i den nyss utkomna skriften från Lunds Universitetshistoriska Sällskap till 30-årsfirandet (?) av 1968.

Ljusets riddarvakt

Men visst har de starkaste passionerna lagt sig. Skällsorden uteblir med ett signifikant undantag, mer om det nedan. Men vilken tramsig titel! Lund har aldrig varit politiskt rödfärgat och särskilt inte studentkåren vid härvarande universitet. Studenter runt om i världen visar vanligen tecken på politisk vänster-radikalism, en radikalism som odlas i den relativa friheten från föräldrar och försörjningsbördor (men som försvinner när studieåren är förbi). Så icke i Sverige. Här har alltid ljusets riddarvakt stått upp till värn för tronen, svärdet och penningpåsen. Studenterna här leker herremän, klär sig i frack och knyter kontakter med matadorer i näringsliv och förvaltning. Det hävdvunna sättet att visa upprorsanda är ett friskt supande. Såvitt jag känner till har det alltid varit den konservativa studentföreningen som varit den största politiska föreningen i Lund.

Dvs. då och då har det dykt upp marginella vänsterströmningar, även i Lund. Så var det på 1890-talet i kretsen kring Bengt Lidfors och så var det med Clarté på 20-talet, i bägge fallen som en reaktion på social oro. Och så var det i slutet på 1960-talet. En liten del av Lunds studenter, säg några tusen, tog tillräckligt starkt intryck av vad som hände i världen och i Sverige för att gå ut på gatan. Tiotusen andra blev hemma.

Ett oemotståndligt sug

Låt mig genast säga: Jag är ingen 68:a. Jag blev 30 år 1968, hade familj och jobb och hade i tio år varit medlem av socialdemokratiska studentklubben. Jag såg på dessa montra tjugoåringar med stor skepsis och tyckte de saknade elementär kunskap det svenska samhället och om vanliga människors livsvillkor.

Ändå var suget från denna rörelse oemotståndligt. Äntligen fanns det i Lund människor som tog saker på allvar, äntligen ropade någon "Vems är universitet?" Äntligen blev politik något annat än nerresta kanslihus tjänstemän som till pyttipannan på Chrougen berättade anekdoter från maktens korridorer. Politiken uppfanns på nytt när man gick och bladade Vietnambulletinen. Allt gick att göra med egen kraft!

"Det röda Lund" är en samling berättelser från både etablissemanget och studentrörelsen, några osammanhängande och egotrip-

pade som Kjerstin Noréns och väl också Per Lysanders, andra efter-sinnande och mänskligt mognade som Margot Bengtssons. Jag tycker också Carl-Gustaf Andréns och Philip Sandbloms bidrag är sympatiska, de uppvisar en sorts insikt om att det kanske låg något i vad denna märkliga vänsterrörelse hade att säga. Annars är det blandat: Göran Blomqvists inledande historiskrivning gör mig undrande med sina klichéer och ounderbyggda påståenden, Agne Gustafsson beskriver långdriget vad han utsattes för och visst behandlades han illa. Joachim Israel är nöjsam och har bettet kvar. Lars Westerberg är den balanserade lundaskeptikern.

Odén, Arvidsson, Rausing

Tre bidrag ger mig stor behållning. För det första Birgitta Odéns som handlar om den idémässiga utvecklingen i det trendkänsliga ämnet historia. Det borgerligt-akademiska Lund brukar ju säga att vänsterrörelsen var antiintellektuell. Inget kunde vara mer felaktigt. Den var i högsta grad intellektuell, med studier och bokläsande till övermått – det var snarare verklighetsförankringen som saknades. Det var vänstern som läste Kuhn och Habermas långt innan någon professor i Lund hade hört talas om dem. Odéns berättelse speglar idéutvecklingen och kan gå direkt in i nästa band av Lunds Universitets historia.

Jag kan fortfarande minnas hur Håkan Arvidsson vid Sacos höglönestrejck 1966 förklarade för mig att läkarna i själva verket var proletariserade lönearbetare och att Saco förtjänade allt stöd. Det går, kan man nu se, en rak linje från hans KFML-tid till hans nuvarande position som välnärd Timbro-skrivent. Men han är en jävel på att skriva: i Svenska Dagbladet med en auktoritativ Fredrik Böök-stil och i den här boken personligt och friskt, med starkt sinne för de mål-lande detaljerna kring de politiska vedermödorna i Clarté. Han berättar att han uteslöts ur Clarté för sina "i vänsterfraser smyckade högeravvikelser". Det var säkert rättvist.

Men det som gör boken värd att läsa är Hans Rausings bidrag. Hans Rausing har ärvt och äger numera ensam Tetra-Laval, den mäktiga internationella industrikoncernen. Han ensam i boken har kvar ett levande hat och han har likt Peter Wallenberg, vars tankevärld han tycks dela, rikedom och makt nog att inte behöva hålla inne med något. Så här börjar han: "Student-revolten! Den varade inte bara en dag eller en vecka, utan dess spår märktes under många år, och resultatet, skadorna, märks ännu." Och så här slutar han: "På student-rörelsens gravsten står kanske skrivet: Vi ledde förstörelsen av den svenska industrin." Förmodligen slutade de anställda att ta av sig mössan och bocka för brukspatron.

Analysen får vänta

De faktiska händelserna kring 68 är väl kartlagda, men det är tveksamt om vi ännu kan säga vari denna rörelse bestod eller ens när den började eller slutade. Agne Gustafsson påpekar med sin vanliga nykterhet att det mest bestående konsekvensen av studentrörelsen i Lund blev en omfördelning av makten mellan s och v. Jo, det blev lite fler daghem byggda, lite färre hus rivna och några parkeringsplatser mindre och det är väl inte att förakta. Men något mer hände, och det är det som Hans Rausing inser och hatar. Fast perspektivet för en analys tycks ännu efter trettio år saknas. Vi får väl ge oss till tåls.

Sten Henriksson

Historisk läsning om södra Sverige

Det röda Lund

Få årtal väcker så många associationer som 1968. Svallvågorna från studentprotesterna i Paris och Europa nådde även till Sverige: Studentockupationen av kärhuset i Stockholm och protester mot en tennis-match i Båstad. I Lund var polisen tvungen att skydda deltagarna i firandet av universitetets 300-årsjubileum.

I *Det röda Lund* berättar en rad skribenter om vad de upplevde under denna intensiva tid. Alla är idag 30 år äldre, och politiskt har mycket hunnit ändras. Kontrasterna är påtagliga, när författarna i personligt hållna minnen ger en rad intressanta perspektiv på företeelser och händelser under denna period. Inte minst reflekterar de kritiskt – och självkritiskt – över sina egna insatser och upplevelser.

Redaktörerna Göran Blomqvist och Kim Salomon har samlat texter från de som 1968 var radikala studenter och liberala debattörer. Men vi möter även personer som stod vid sidan av studentrörelsen: t.ex. professor Birgitta Odén, universitetets rektor Philip Sandblom och företagsledaren Hans Rausing.

Cirkapris i bokhandeln 250 kr.

Rune Bokholm
Kungen av Skåne
Biografi över Arvid Posse.
Cirkapris 248 kr

Sten Skansjö
Skånes historia
Cirkapris 260 kr

Eva-Helen Ulvros
Kärlekens villkor
Tre skånska 1800-talskvinnor och deras öden.
Cirkapris 300 kr

Historiska Media

Miljöpartiet själv sin bästa fiende

I förra VB undrar Ola Haging över hur vänsterpartiet hanterat översiktsplanen. Svaret är enkelt. Vi har drivit två självklara vänsterkrav:

Vänsterpartiet motverkar bostadsbrist. Också ungdomar måste få möjlighet till eget boende och ett eget liv.

Lund ska byggas tätt och stadsmässigt. Det gör staden bättre att bo i och sparar dessutom mark

I bägge frågorna har vi haft framgång. Översiktsplanen utgår från ett bostadsbyggnadsbehov av 500 lägenheter per år och utlovar motsvarande planberedskap. Boendekostnaderna har ökat mycket snabbt så de flesta tror inte att det kommer att byggas så många lägenheter. Själv är jag optimist och tror att ungdomar kommer att få jobb och inkomst – då är förmodligen 500 lägenheter i minsta laget.

Kommunstyrelsen har enhälligt ställt sig bakom vårt krav på ett tätare och mer stadsmässigt byggande. Sådana skrivningar är numera inarbetade i översiktsplanen. Än så länge är det mest fraser. Nu är det vår uppgift att se till att de konkretiseras.

Ola har rätt i att vi inte deltagit lika mycket i debatten som miljöpartiet. I partiorganisationen finns vi en stark minoritet som, liksom Ola, har samma åsikter om översiktsplanen som mp. Den minoriteten måste vi ta hänsyn till. Det har bidragit till att vi varit försiktiga i diskussionen med mp. En annan anledning är att vi samarbetar med dem. Vår uppgift är att se till likheterna och inte till skillnaderna

Ola är säker på att vi förlorat ca 500 röster till miljöpartiet på vår politik. Det är jag fullständigt övertygad om att vi inte gjort. Däremot kan jag ibland känna mig frustrerad över att vi inte varit mer aktiva i diskussionen. Men jag tröstar mig med att ungdomarna är så vakna att de själv upptäcker att miljöpartiet vill tvinga dem att flytta till Eslöv medan vänsterpartiet vill ge dem möjlighet att bo i en vital stadsmiljö.

I diskussionen kring översiktsplanen är mp själv sin värsta fiende.

Roland Andersson

Bilisten betalar

En stor visky, fem sorters starköl (provning), vitt till förät och rött till huvudrätt, en extra vinpava till allmän delning, cointreau till kaffet och en liten sängfösare.

Hade det varit skattebetalarnas pengar hade jag blivit upprörd. Nu var det lundabilisternas, kommunala p-bolagets middag. Så jag festade med glädje, liksom de andra 14 deltagarna. 700 kr per person.

Gr

Nu är Lund en utmanarkommun

Svenska naturskyddsföreningen (SNF) har utsett Övertorneå, Säffle, Stockholm och Lund till utmanarkommuner. Vad består utmaningen i? Ett ordentligt svar på den frågan kräver en liten bakgrundsredogörelse.

Växjö först

I skarp konkurrens valdes Växjö ut till ensam samarbetskommun av SNF för två år sedan. SNF:s motivering till att satsa på Växjö var den politiskt förankrade strävan att minska användningen av fossila bränslen. Samarbetet gick ut på att stötta kommunen med utbildning, expertkunskap, kontakter och aktiviteter. Det sistnämnda kom från den lokala kretsen (över 2000 medlemmar), medan SNF-Riks bistod med det förstnämnda. Kommunstyrelsen var den som särskilt kom i åtnjutande av utbildningen, men även förvaltningarna fick minst ett seminarium var. Det enhälliga beslutet att Växjö ska bli en fossilfri kommun är det övergripande målet för miljöomställningen/Agenda 21-arbetet. 1997 minskade de lokala koldioxidutsläppen med 20 procent, ett resultat som kommunen kan vara stolt över.

Varför fossilfri?

Det första av de fem kretslopps-villkor som ingår i den definition av ett ekologiskt hållbart samhälle (som även finns i den Agenda kommunfullmäktige i Lund har antagit) är att minimera användningen av icke förnyelsebara råvaror. Olja, kol, naturgas och fosfor är förmodligen de väsentligaste att försöka minska användningen av. Dels för att de flesta länder är ganska beroende av dem och dels för att det inte finns så mycket kvar av dem. 30–40 år med nuvarande användningstakt räcker olja och fosfor enligt de läroböcker som mina gymnasieelever har.

Vad gäller olja, kol och naturgas leder ett minskat utnyttjande av

dem till att en rad miljö- och hälsoproblem reduceras väsentligt. Viktigast är att koldioxidutsläppen minskar och därmed hotet om ett förändrat klimat. Men även försurning, marknära ozon, hälsovadlig tätortsluft kan man få bukt med om de fossila bränslena fasas ut.

Vidgad krets

SNF beslutade att vidga kretsen av kommuner och inbjöd alla att ansöka om att få vara med i de utvalda skara. Syftet med utvidgningen är att sprida de goda erfarenheterna från Växjö, samt att systematiskt förmedla idéer och praktiska tips kommunerna emellan. En intressant bieffekt är att utmanarkommunerna (särskilt som Stockholm är med) kan göra intressanta upphandlingar tillsammans och tvinga fram mer avancerade miljöanpassningar. SNF:s urvalsbeslut ledde till löpsedlar och stora rubriker på de andra orterna. Miljöchefen i Säffle fick blommor och gratulationshälsningar från företagen i kommunen. Vad gäller Lund presenterades nyheten i notisform. Beror det på att lokala media är vana vid att Lund betraktas som framåt på miljöområdet eller att de har ett svalt intresse för miljöfrågor?

Utmanarkommunerna har skrivit ett avtal med SNF om ramarna för det treåriga samarbetsprojektet. Vi ska turas om att vara värd för träffarna så att alla konkreta exempel på åtgärder för att minska fossilbränsleanvändningen blir ordentligt studerade. Fungerar samarbetet bra kanske det leder till att vi fem utmanar andra kommuner i Sverige med olika utspel. Vid alla träffar ska politiskt förtroendevalda, kommunala tjänstemän och lokala SNF-are delta. Idé- och erfarenhetsutbytet sker således på olika plan.

Första träffen i Växjö

I slutet av april reste Sven Tufveson, två av miljödelegationens an-

ställda och tre LNF-are Lundabygdens naturvårdsförbund till Växjö för att vara med på den första träffen. Det blev två intensiva dagar där teoretiska föreläsningar varvades med exempel på vad som åstadkommit i Växjö. Alla utmanarkommunerna fick presentera sig. Vi fick se bilder på hästen som ska hämta sopor i Säffle och höra om hur Övertorneå skulle minska användningen av fossilbränslen genom att begränsa konsumtionen av livsmedel som producerats utanför kommungränsen. Fisk från älven, kött från skogen och lokalt odlade grönsaker samt hembakt bröd blev huvuddieten. Alla kommunrepresentanter visade vackra kartor för att förklara ortens förhållande till omgivningen utom jag. Alla vet väl var Lund ligger.

Bo Thunberg, SNF:s ordförande, väckte ett berättigat intresse när han förklarade varför SNF anser att samarbetet med kommunerna är strategiskt för att minska fossilbränsleanvändningen. Ordföranden i Stockholms miljönämnd fick publicitet genom att skryta med hur många biobränslebaseerade fordon Stockholms kommun hade köpt in. Jag kontrade med att det viktigaste var att minska trafikmängderna och berättade om Lunds beslut att inte bygga nya vägar som ett led i dessa strävanden.

Vad är speciellt med Växjö?

Förutom det djärva beslutet om fossilfri kommun, är det god fart på den konkreta miljöomställningen. Flaggskippet är Veab, Växjö Energi AB. Detta bolag har av olika anledningar förekommit i riksmidierna förut, men beslutet om en långtgående biobränslesatsning togs när Lennart Wärmbys (v) var ordförande. Nu är i princip fossila bränslen utfasade och Veab kan leverera både värme och el med lokala biobränslen som råvara. Ett entusiasmerande studiebesök som kan rekommenderas till Lennart

Lindeberg (Lunds Energi) et consortes.

Ansvar för Växjö Agenda 21-arbete är förlagt till kommunstyrelsen. De ledamöter jag träffade gav ett mycket medvetet intryck. Den höga kunskapsnivån tillskrevs SNF:s utbildningsinsats. I det avseendet ligger Lund i lä, ännu så länge. Många kreativa Agenda-projekt presenterades. Bland annat tyckte jag om initiativet att ordna Agenda-pub den 21 i varje månad som ett opretentiöst tillfälle för alla aktiva att samlas kring några eko-öl och dito tillugg. Flera pubar och restauranger hade lämnat in anbud på att husera Agenda-gänget, vilket lett till att Växjö har ett antal Krav-certifierade matsällen. Lund har visst en Agendapub på Norr, kanske något att besöka.

Lund som utmanarkommun

Beslutet om att inte bygga nya vägar har fått mycket uppmärksamhet utanför kommunen. Till och med Vägverket ska visst ha med det i en kommande skrift om miljöanpassning av transportsystemen. Därför blev jag alldeles förskräckt när jag läste i lokaltidningen att kommunstyrelsen bifallit det liggande förslaget till översiktsplan. I det finns nya vägreservat inritade, vilket miljödelegationen är det bestämdaste avrätt ifrån. Trovärdigheten för Lunds Agenda-arbete får en mycket allvarlig knäck om detta också blir fullmäktiges beslut. Vad ska vi med de beviljade investeringsmedlen till, om vi samtidigt skjuter miljöanpassningen av transporter i sank genom att öppna upp för ytterligare transporter i det av vägar redan så sargade Lundalandskapet? Allra mest sorgsen blir jag om det rödgröna parti jag själv tillhör röstar för Öpl-förslaget.

Karin Svensson Smith

Uarda

Mig veterligt brukar Veckobladet inte recensera student-spex, men då spexet Uarda tillhör de mest kända av Lunds kulutyttringar och då spexet är värt att bevara och vårda så tycker jag att en recension kan vara på sin plats.

I år fick jag ett erbjudande att se Uarda. Senast jag såg denna klassiker var 1950, och då det kanske inte blir fler tillfällen i mitt liv, kunde jag inte motstå frestelsen. Jag bänkade mig i AF:s stora sal den 29 april. Atmosfären nu skiljer sig mycket från då. Nu sitter man i prydliga rader som på bio, och mikrofoner och högtalare förmedlar var som händer på scenen. Det

hela är lite formaliserat. Då satt vi vid långbord, på tvärs och med förtäring, i den gamla salen som var mindre än den nuvarande. Bordens placering berodde på tidigare placeringar i idrottstävlingar siste april. Jag tillhörde Ystads nation (en föregångare till Sydsåkanska) och vi fick alltid sitta längst bak medan smålänningarna satt främst. Trots denna placering och frånvaro av ljudtekniska hjälpmedel kunde vi, såvida förtäringen inte var alltför ymnig, alldeles utmärkt höra varanda ord på scenen. Spexarna hade av tradition lärt sig att artikulea varje konsonant i både tal och sång. Allt blev mera autentiskt. Nu, 1998, gör mikrofoner och högtalare att tal och sång blir indirekt och närmar sig radio och TV.

Årets spex har fått beröm för sin dekor och det instämmer jag i. Uardas aria var nog bland det ljuv-

ligaste som har framförts i AF:s sal, och Zerapeuts källararia var mycket imponerad. Men i övrigt var det mycket att anmärka på. De övriga sångarna verkade något omogna och gymnasiala i sin framtoning. Det värsta var emellertid att det som jag väntat på, och som är spexets höjdpunkt, helt uteblev. Detta är också orsaken till att jag nu slagit på ordbehandlaren.

1950 spelades översteprästen Chil av en spexare som verkligen såg ut som en överstepräst. När han sjöng sin självandringssaria efter att ha bitits av giftormarna föll han i slutet ned på knä medan han sjöng:

Nu jag känner giftet stiga
Mot min svaga huvudknopp
själen redan sakteliga
trevar sig i luften opp.

När tredje raden sjöngs så steg verkligen själen, i form av en sil-

kesnäsduk, upp och försvann mot scenens tak. Jag minns hur starkt intryck detta gjorde på publiken. Det var alldeles tyst i salen efter denna gripande scen. Men icke så 1998. Ingen själ sågs lyfta mot rymden. (Först i andra akten, i samband med balsameringen, gjordes ett försök till detta, ett klart brott mot urtexten.)

1950 var vi många som kom från landet till Lund, och ett spex var för många det första tillfället att höra en operaaria framföras av sångare av professionell klass. Trots parodin kunde originaloperans musik avnjutas. Nu när all världens operamusik kan höras i TV och på CD så frågar jag mig om inte studentspexen har mist lite av sin funktion. Det har blivit för mycket spex i spexen.

A. Pereaux

HAR DU FLYTTAT? Skicka in hela adressdelen till Veckobladet (Se ovan)

NY ADRESS.....

FÖRKROSSANDE SEGER MOT SSU!

Lördagen den 17 maj utkämpades en sportslig fotbollsturnering i revolutionens tecken på Korpvallen i Lund. Vi var ett stort antal ungvänstrare som hade tagit oss dit för att visa alla var skåpet skulle stå. Synen som mötte oss då vi stegade in på idrottsplanen var en stor samling människor. Snabbt slöt vi oss till att den hälften som hade svartkläder var syndikalister och den halvan som var rödklädda var RKU-are. Synen av syndikalisterna föranledde kommentarer som: "Dom har ju riktiga fotbollsskor!" och "Dom spelar säkert fotboll på riktigt!" Var var då ungsocialisterna och SSU? Det kom fram att det bara var två ungsocialister och två SP-are som skulle försvara Ungsocialisternas heder medan SSU inte hade dykt upp över huvud taget. Stärkta i vår kamp av den oväntade segern på W.O. mot SSU skred vi till verket; vi skulle ta itu med RKU. Matchen bestämdes till 2x15 minuter och vi satte igång.

Allt gick bra i 27 minuter. Tre minuter till och vi hade spelat oavgjort. Då slog oturen till och RKU gjorde ett mål. Sedan hände inte särskilt mycket. Vi förlorade alltså. Men vi hade ju en seger och en förlust så vi låg inte helt dåligt till. Då kom katastrofen. Segern räknades inte utan vi hade förlorat och vår nästa match skulle alltså vara mot förloraren av SUF och Ungsocialisterna.

Några av oss "hjälp" Ungsocialisterna i och med att de bara var fyra stycken och de förlorade med mycket-noll.

Nu följde vår match förlorare mot förlorare. Ungsocialisterna fick förstärkning av några av de riktiga fotbollsspelarna i SUF. Vi kämpade som riktiga revolutionärer men förlorade i slutändan på tekniken.

I finalen fick RKU stryk av SUF men alla var glada för det. Sedan gick vi med på att spela en match mot SUF som hittills stod obesegrade. Med lite förstärkning från RKU såg det ljus ut i början men vi förlorade ändå. Fast som vi ser det så vann vi den moraliska segern och dessutom kommer vi att vinna valet.

Jens "Vadå dålig förlorare?" Mattsson, Ung Vänster

Ung Vänster = Vänsterpartiets ungdomsförbund (närvarande). **SUF** = Syndikalistiska Ungdoms Förbundet = Syndikalisternas ungdomsförbund (närvarande). **RKU** = Revolutionär Kommunistisk Ungdom = KPMLr:s

Eftertankar om första maj 1998

I boken *Europa, det moderna* ger Göran Therborn en intressant översikt av förstamajfirandets utveckling i Sverige och övriga Europa efter andra världskriget. Här i landet krympte skarorna och lunken blev allt traditionellare under 1950-talet och 1960-talets förra del. Artur Lundkvist beskrev i satirform en bilburen demonstration, men något sådant lär faktiskt ha förekommit. Det talades alltmör om att lägga ner en ritual som upplevdes som allt tommare.

Kom så 68 och sjuttitalvännern. Den organiserade på de flesta håll egna majdemonstrationer, stora, stökiga och vitala tillställningar, med ledigare klädsel och provokativa talkörer. De gav emellertid genom konkurrensen nytt liv även åt de reformistiska motsvarigheterna, och Olof Palme kunde få tala till många tiotusentals åhörare på Norra Bantorget.

Nu har sen länge både reformister och revolutionärer befunnit sej i en ny utförsbacke. Demonstrationer ställs in, deltagarantalet krymper. Men klart iakttagbart ute i Europa är att första maj blivit en manifestationsdag för invandrarna och deras organisationer. Det har skapat en ny brokighet.

divergerar de åter starkt. Kanske vill de lägga ner men det skulle förstås se illa ut.

S-uppslutningen var usel trots en saftig budget och ett långt förberedelsearbete – en stor förstamajkommitté utsågs redan i oktober. Men de svagheter i organiseringen som kom fram tyder på att engagemanget trots allt inte var så stort i arbetarkommunens ledning. Det sägs att kollektivanslutningens upphörande innebar att de organisationskapabla fackföreningarna tappade mycket av sitt intresse för första maj.

Nu gick förberedelsearbetet på kryckor. En påkostad (och snygg) förstamajaffisch gjordes men trycktes bara i tre exemplar. En planerad ungdomskonsert på Stortorget (bekostad av LO-sektionen) kunde ha blivit ett nytt och spännande inslag i firandet, men den fick inställas på ett sent stadium.

Ett närmare samarbete med vänstern kunde ha inneburit en förnyelse för socialdemokraterna, men ett förslag i den riktningen röstades ner på deras medlemsmöte. Nu stannade det vid den tekniska samverkan kring mötena och festen i Folkparken som funnits några år men inte har utvecklat utan snarast gått tillbaka.

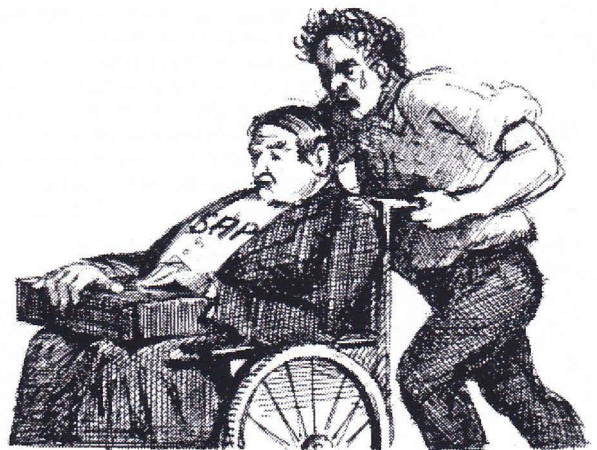
slag är det som Olof Norborg skriver om i VB nr 16: banderollen med texten "Folkmakt – borgarslakt". Visst borde den ha censurerats. Men förstamajkommitténs drivande krafter gick bakom varsin bastuba eller sysslade med annat praktiskt och ingen beredskap fanns för den sortens incidenter.

Vänsterns organisatoriska svårigheter på första maj är inget nytt. Förmodligen är det nödvändigt att krympa kostymen, att avskaffa flygbladen eller högtalarbilen eller de lokala, självtryckta affischerna eller Öppet hus eller festen i Folkparken. Eller alltsammans. Kvar kunde ändå finnas själva kärnan, en hygglig demonstration så länge som nuvarande vänsteruppsving bland ungdomen varar.

Försöken till samarbete med socialdemokraterna lär inte ha någon större genklang bland den radikala ungdomen. Snarast kan vi vänta oss ett större inslag av vänstergupper, även om "Folkmakt" inte är välkomna åter.

Vänsterns förstamajdemonstrationer i Lund tycks alltså överleva och kan rentav växa och utvecklas. För socialdemokraternas del verkar det dystyrare. Partiets "virtuella förstamajtag" på Internet är ett blindspår. Ett meningsfullt förstamajfirande måste handla om att känna kollektivets kraft och glädje, inte att sitta ensam framför en dataskärm. Det gör man i princip under årets alla andra dagar.

Gunnar Sandin

Stackars socialdemokrater! Jag tycker synd om socialdemokraterna i Lund. 295 demonstranter är verkligen inte mycket, och de kan inte undgå att jämföras sej med vänstern. Färre har de varit sen mitten av 1970-talet. För några år sen närmade sej siffrorna men nu

Vänsterns egna problem Vänstern kunde alltså glädja sej åt en större och förnygrad demonstration, och åt ett ambitiöst och välbesökt program på Öppet hus i stadshallen. Men organisationen hade nästan lika stora svårigheter som socialdemokraterna. Ett ut-

ungdomsförbund (närvarande). **UngSocialisterna** = Socialistpartiets ungdomsförbund (närvarande). **SP** = Socialistpartiet (närvarande). **SSU** = Socialdemokra-

tiska ungdomsförbundet = Socialdemokraternas ungdomsförbund (frånvarande). **W.O.** = förkortning för engelskans Walk Over, när man ger upp utan spel.

MÖTE MÖTE

VÄNSTERPARTIET. Må. 25.5 KL. 19 medlemsmöte på partilokalen. Fastställande av kommunalt handlingsprogram mm. Ungdomslista!

RÖDA KAPELLET. Sö. 24.5 18.45 efterkarnevalsrep. Grieg + övning inför Torupspel 1.6.

VECKOBLADET

Detta nummer gjordes av Göran Persson, Gunnar Sandin + Ung V. Näste redaktör: Karin Blom

Manus sänds per post till: Veckobladet, Svartbrödersg 3, 223 50 Lund. Måndag e. 17 till fax 046-123123.

Manus mottas gärna på epost, vp@lund.mail.telia.com eller 3,5" diskett.

Telefon till redaktörerna:
Karin Blom 046-14 16 12
Rolf Nilson 046-12 90 44
Gunnar Sandin 046-13 58 99
Vid utebliven tidning ring:
Sven-Bertil Persson 046-13 82 13.